
Raporlama ve SED'in sonuçları ile ilgili iletişim kurma

Doç.Dr.Kayıhan Pala

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi

Halk Sağlığı Anabilim Dalı

SED'in sonuçlarını raporlamak nedir?

Yazılan ve dağıtılan bir SED raporu:

- **Teklifin tanımlanmış olası sağlık etkilerinin sonuçlarını, ve**
 - **Teklifin**
 - **zararları/tehlikeleri ile olası olumsuz etkilerini azaltmanın ve**
 - **yararları ile olası olumlu etkilerini çoğaltmanın yolları ile ilgili öneriler içerir.**
-

SED'in sonuçları neden raporlanır?

- 1. SED'in sonuçları ve getirilen önerilerle ilgili**
 - **Karar-vericilerle, ve**
 - **Paydaşlarla**

iletişim kurmak amacıyla yapılır.
 - 2. SED'in gerçekleştirilmesi ile ilgili**

yönetim ve sorumluluk hedeflerini yerine getirmek için yapılır.
-

SED'in sonuçları neden raporlanır?

Yönetim ve sorumluluk

Hazır bulunanlara, dinleyicilere; topluma, SED'in bütün sonuçlarını ulaştırmak çok önemlidir.

- **Değerlendirilen olası sağlık etkilerinin sonuçları**
 - **Teklif ve uygulamaları tarafından değiştirilecek sağlıkla ilgili durumların korunması ve geliştirilmesi ile ilgili öneriler**
-

SED'in sonuçları kim(ler) tarafından raporlanır?

- Raporu **SED değerlendiricisi/leri** yazar
 - **Yönlendirme Kurulu** raporu alır ve yapılması gereken değişiklik ile düzeltmeleri önerir
 - **Son haline getirilen rapor Yönlendirme Kurulu'nun onayından sonra karar vericilere sunulur.**
-

SED sonuçlarının raporlanması ne zaman yapılır?

SED sonuçlarını raporlamak :

- Teklifin uygulanması halinde ortaya çıkabilecek sağlık etkilerinin tanımlanması ve değerlendirilmesinden sonra

SED sonuçlarının iletilmesi:

- Raporun içerik ve kapsamının yönlendirme kurulu tarafından onaylanmasından sonra
-

SED sonuçlarının raporlanması nasıl yapılır?

Raporu yazmak : İçerik

- Giriş – SED'e (Gerekliyse) ve teklifle ilgili SED'e
- Teklif tarafından etkilenecek nüfusla ilgili toplum profili
- SED'in (uzman görüş ve değerlendirmeleri ile ilgili yanıtlar ve literatürün gözden geçirilmesi de içinde olmak üzere) sonuçları
- SED ışığında ortaya çıkan öneriler

SED sonuçlarının raporlanması nasıl yapılır?

Raporu yazmak: Değişik kaynaklardan elde edilen veri ve bilgilerin birleştirilmesi

- Yayınlanmış araştırmalara ilişkin bilgilendirme – nicel ve nitel veriler
- Gri literatür – yayınlanmamış araştırmalar, diğer SED'ler
- Toplum profili – demografi, sağlık durumu, sosyoekonomik etmenler, yerel özellikler, çevre ve kamu hizmetlerine erişim (Eğitim, sağlık, ulaşım vb)
- Teklifin sonuçları – Görüş ve değerlendirmelere ilişkin bilgiler ve olası modellemeler

SED sonuçlarının raporlanması nasıl yapılır?

Raporu yazmak : Çeşitli kaynaklardan etkilenebilecek değişik tipteki bilgileri amaca uygun biçimde kullanmak:

- **Bilgi**
 - **Deneyim**
 - **Değerler**
 - **Öncelikler**
-

SED sonuçlarının raporlanması nasıl yapılır?

Raporu yazmak : Şeffaflık ve açıklık

- Sonuçları etkileyebilecek olası yan tutma kaynaklarıyla ilgili temel çerçeve
- Belirsiz alanlar ve tanımlama boşlukları ile ilgili bilgilendirme
- Üzerinde uzlaşmaya varılamayan alanlar

SED sonuçlarının raporlanması nasıl yapılır?

Rapor biçimi

- Kısa ve açık yazım biçimi
- Anlaşılmaz ya da teknik dili **az** (Olanaklı olduğu ölçüde) kullanmak
- Teknik terimlerin kullanılmasının kaçınılmaz olduğu durumlarda, rapora bir “Terimlerin Açıklanması (Glossary of Terms)” bölümü koymak ve teknik terimleri bu bölümde açıklamak

SED sonuçlarının raporlanması nasıl yapılır?

Raporun sunumu

- **Tam rapor**
 - **Özet – Pek çok paydaşın tam raporu okumaya zamanı olmayabileceği için, önerileri de içeren bir özet form yazmak gerekli**
 - **Kısa rapor – Tam rapordan alınmış bir anahtar bilgilendirme (not a summary of all the information)**
-

Sonuçları raporlamak: Kim için hangi rapor?

- **Özet** : Toplum ve karar-vericileri de içeren SED paydaşları
- **Tam rapor**: Teklif ile ilgili karar-vericiler ve ileri sürülen teklifle ilgili kişiler
- **Kısa rapor**: Rapordan çıkarımda bulunması gereken diğer karar-vericiler

Paydaşların tümü, raporun tam sürümüne ulaşabilmelidir.

SED sonuçlarını raporlamak: Nasıl yapılır?

- **Basılı yayın**
- **Elektronik**

SED sonuçlarını raporlamak: Nasıl yapılır?

Basılı yayın

Yararları

- Internet erişimi olmayan kişilerin de rapora kolayca ulaşabilmesini sağlar.
- Arşivlemesi kolaydır.

Sakıncaları

- Maliyeti yüksektir ve dağıtım sorunları yaşanabilir.
-

SED sonuçlarını raporlamak: Nasıl yapılır?

Elektronik belge

Yararları

- Maliyeti düşük ve dağıtım için uygun
- WEB sitesinde yayınlamak için uygun

Sakıncaları

- Gelecek için arşivleme sorunları (teknoloji gelişimi)
- İnternet erişimi olmayan bazı gruplar ile, özellikle gözetilmesi gereken grupların rapora erişimi olanaklı olmayabilir

SED sonuçlarını raporlamak

- **SED'e Giriş:** Başlangıçta politikacılar, SED'de çalışan görevliler ve teknisyenler olmak üzere raporu sınırlı dağıtabilirsiniz
 - **SED'de deneyim kazandıktan sonra:** Raporunuzu toplumla, paydaşlarla paylaşabilirsiniz.
-

SED sonuçları ile ilgili iletişim kurmak

Medya ile çalışmak

SED'de deneyim sahibi olduktan sonra

- **Yerel gazeteler**
 - **Yerel radyolar**
 - **Yerel/bölgesel TV**
-

SED sonuçları ile ilgili iletişim kurmak

Medya ile çalışmak

Yararları

- Geniş bir kesime ulaşma olanağı sağlar
- Daha fazla insanın SED ve sonuçları hakkında bilgi sahibi olmasını sağlar

Sakıncaları

- SED ve sonuçları hakkında derinlemesine bilgi vermek olanaklı değildir, sonuçlar eksik/yüzeysel aktarılabilir
- Sonuçların yanlış bir biçimde sunulması olanaklıdır

DSÖ Sağlıklı Kentleri için olanaklar

- Var olan raporlar derlenerek biçim ve içeriklerle ilgili bilgi edinilebilir
- Var olan raporlar politikacılara ve karar-vericilere sunulabilir

www.hiagateway.org.uk

(Bu adreste ayrıca hızlı değerlendirme ile ilgili bir kitapçıkta bulunmaktadır)

SED raporunu (Karar-vericilere) sunma yolları

- Raporu posta ile göndermek
- SED ve sonuçları ile ilgili bir toplantı düzenlemek ve toplantıda sunmak
- Çalıştay ya da benzeri bir toplantı düzenleyerek SED'in taslak raporunu sunmak ve karar-vericilere görüş ve önerilerini rapora koymak fırsatını sağlamak

RAPORDA DÜRÜSTLÜĞÜ KORUMAK ÇOK ÖNEMLİ

Alıştırma: Raporlama

- SED raporu neleri içermelidir?
- Rapora ulaşılabilirliği nasıl sağlayabilirsiniz?
- Raporun dürüstçe yazılmasını (Objektifliğini) neler etkileyebilir? Bu etkileri yok etmek için neler yapılabilir?
- Medya ile çalışmakla ilgili önerileriniz nelerdir?

Süre 20 dakika (Son 10 dakika tartışma/paylaşma)
